

Lausuntopyyntö VM057:00/2018 VM/2527/00.01.00.01/2017

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry:n lausunto valtioneuvoston selonteosta "Eettistä tietopolitiikkaa tekoälyn aikakaudella" luonnokseen

Selonteon teemoina ovat muun muassa tietopolitiikan määrittäminen, tekoälyn hyödyntäminen laajasti, tekoälyn osaamistarpeet sekä alusta- ja datatalous. Selontekoon sisällytettävät toimet koskevat esimerkiksi tiedon keräämistä, yhdistämistä, avaamista ja säilyttämistä sekä tietoturvallisuutta ja tietosuojaa. Selonteossa selvitettäviin toimiin lukeutuvat myös eettiset kysymykset, osaamisen varmistaminen ja sääntelykysymykset sekä EU- ja kansainvälinen vaikuttaminen.

Tietopalvelut ja tiedon välittäminen

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry pitää selontekoa uuden teknologian hyödyntämisestä tärkeänä yhteiskunnallisen kehityksen kannalta. Tarvittavan tiedon tulee olla käytettävissä päätöksenteon eri tasoilla. Ammatillisen koulutuksen järjestäjien näkökulmasta keskeisimmät tietolähteet ja -palvelut ovat KOSKI-palvelu, kehitteillä oleva eHOKS-palvelu, Opintopolku -palvelu, opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen sekä Tilastokeskuksen koulutustiedot.

Tietopalveluja rakennettaessa tiedonsiirron rajapintoihin tulee kiinnittää erityistä huomiota, jotta tiedonsiirto on turvallista ja toimivaa eri tietojärjestelmien välillä. Tämän varmistamiseksi suunnittelussa ja toteutuksessa tulisi soveltuvin osin pitää mukana myös merkittävimpien ohjelma- ja tietopalvelujen tuottajat. AMKE muistuttaa, että uusia tietopalveluita suunniteltaessa nämä eivät saa aiheuttaa kohtuuttomia ylläpito- ja kehittämiskustannuksia koulutuksen järjestäjille.

Tiedon saatavuus

AMKE korostaa, että ammatillisen koulutuksen rahoituksen ennustettavuuden ja opiskelijoiden opintojen läpäisyn seurannan kannalta keskeisten tietojen tulee olla koulutuksen järjestäjien saatavilla esimerkiksi KOSKI-palvelusta.

Eri viranomaisten välisen tiedonsiirron tulee olla sujuvaa ja turvallista. Esimerkiksi TE-toimiston tai KELAn tulisi saada tarvittavat tiedot suoraan KOSKI-palvelusta ilman, että niitä tarvitsee erikseen kysyä koulutuksen järjestäjiltä. Tämä vähentää koulutuksen järjestäjien hallinnollista taakkaa ja parantaa opiskelijoiden oikeusturvaa nopeuttamalla prosesseja. Tiedon välityksen edellytyksenä on riittävä tietosuoja ja -oikeudet tietojen jakoon.

Tiedon välityksen kannalta on hienoa, että myös ammatillinen koulutus on mukana Väestörekisterikeskuksen sanastotyössä, jotta tietopalveluiden yhteentoimivuutta parannetaan.

Tietosuoja

Kaiken tiedon keräämisen ja siirron edellytyksenä tulee olla riittävä tietosuoja ja -turva sekä omadata eli oikeus omaan tietoon. Esimerkiksi AMKE pitää koulutuksen laadun varmistamisen näkökulmasta perusteltuna, että työpaikan työnantajan edustajalla olisi oikeus saada tietoja työpaikalla osaamista hankkivan tai osoittavan opiskelijan henkilökohtaisesta osaamisen kehittämissuunnitelmasta.

Lisätietoja:

asiantuntija Saku Lehtinen, saku.lehtinen@amke.fi, puh. 040 041 2057

Helsingissä 5.11.2018

Veli-Matti Lamppu
toimitusjohtaja

Saku Lehtinen
asiantuntija

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry on 84 koulutuksen järjestäjän valtakunnallinen etujärjestö. AMKEN jäsenet kouluttavat 96 % kaikista ammatillisen koulutuksen opiskelijoista.